

Osiągnęliśmy wszystko, bo wolność i niepodległość, a osiągnęliśmy przez mękę i trudy Kościuszków, Poniatowskich, Prądyńskich, Łukaszyńskich, Trauguttów i Piłsudskich. - Na oczach naszych „Polska powstała by żyć ...” – My przyrzekamy to życie jej uczynić twórczem i bujenem, górnem i pięknem, sprawić by było męskie jakością czynów i silne harmonijną współpracą ogółu obywateli. W imieniu wszystkich zebranych: Miejskowy Komitet Obchodów 10 – lecia Niepodległości Polski.

W imieniu wszystkich zebranych:

Miejskowy Komitet Obchodów 10-lecia Niepodległości Polski

Władysław Dworzyński
kierownik szkoły powszechnej
w Zagnańsku

Stena Doroszkowa
naucz. st. p. w. Zagnańsku

Edward Grodzowski
poborca w Zagnańsku

Wacław Joczowski
technik

Rafał Piskulak
kierownik st. p. w. Zagnańsku

Aleksander Radecki
uczeń st. p. w. Zagnańsku

Janina Józefowa
matka st. p. w. Zagnańsku

Dygmunt Jankowski
uczeń st. p. w. Zagnańsku

Podpisy członków Komitetu Obchodów 10 – lecia Niepodległości Polski 11 listopada 1928 r.

Jesienią 1918 r., po czterech latach działań wojennych, kończyła się I wojna światowa. W narodzie polskim po 123 latach niewoli rodziła się nadzieja na niepodległość. **1 listopada 1918 r. rozbrojono w Kielcach garnizon austriacki, a wkrótce także załogę w Zagnańsku.**

10 listopada 1918 r. do Warszawy przyjechał zwolniony z niemieckiego więzienia Józef Piłsudski. Następnego dnia Rada Regencyjna przekazała twórcy legionów dowództwo nad rodzącym się wojskiem. Trzy dni później powierzono mu pełnię władzy cywilnej i mianowano Tymczasowym Naczelnikiem Państwa. Funkcję tę miał on sprawować do momentu powołania sejmu. Piłsudski otrzymał pełnię władzy, ale był to jedyny sposób, aby w powojennym chaosie, wśród sporów o wizję przyszłej Polski i podczas rozpoczynających się walk o granice doprowadzić do odbudowy państwa.

Przygotował: Roman Piskulak

NIEDZIELNIK - DODATEK MIESIĘCZNY LISTOPAD 2021 r.

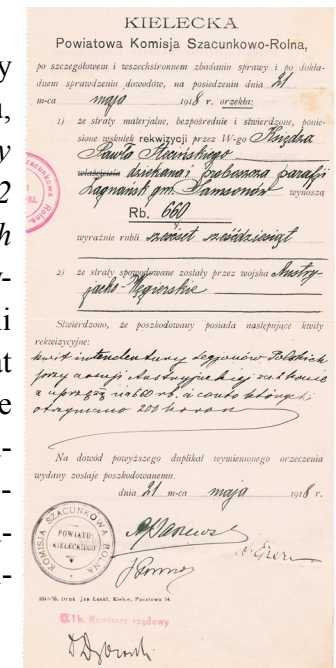
PARAFIALNE SPOTKANIA Z HISTORIA I TRADYCJĄ

W związku z obchodami Narodowego Święta Niepodległości pragniemy przybliżyć wydarzenia związane z tymi wydarzeniami.

Droga do niepodległości mieszkańców Zagnańska

Wybuch I wojny światowej, a tym samym konflikt między zaborcami Polski, stał się sygnałem do podjęcia walki o niepodległość Ojczyzny. 6 sierpnia 1914 r. z krakowskich Oleandrów wyruszyła I Kompania Kadrowa, utworzona przez Józefa Piłsudskiego jako załoga powstańczej armii polskiej 12 sierpnia 1914 r. oddziały strzelców wkroczyły do Kielc. Po krótkiej walce żołnierze wycofali, m.in. w rejon Ćmińska, Tumlina, Zagnańska – to właśnie tutaj pojawiły się posterunki kawalerzystów. 22 sierpnia Legioniści ponownie zajęli Kielce, a ubezpieczenia znajdowały się w Mniowie, Szałasie, Bartkowie, Zagnańsku, gdzie już od 19 sierpnia stacjonował Batalion Norwida dowodzony przez Mieczysława Neugebauera.

Tego okresu dotyczy kwit rekwizycyjny pochodzący z parafii w Zagnańsku, w którym czytamy: „kwit intendentury Legionów Polskich przy armij Austriackiej za 2 konie z uprzężą na 660 rubli, a' conto których otrzymano 200 koron”. Był to jedyny taki przypadek, gdyż zaborcy i okupanci dokonali znacznie większych konfiskat w latach 1914 – 1918: wojska rosyjskie na kwotę – 1009 rubli 50 kopiejek; wojska pruskie (niemieckie) na kwotę – 1097 rubli 50 kopiejek; wojska austriacko-węgierskie – 913 rubli. Dla porównania dzwonnica do nowej dzwonnicy w 1901 roku kosztowała – 282 ruble.

Po wyparciu wojsk rosyjskich przez kilka miesięcy Zagnańsk okupowały wojska pruskie (niemieckie), a od 1915 r. Austriacy.

W okresie stacjonowania Legionistów w Kielcach, także wielu zagnańszczan zasiliło ich szeregi. Od 1918 r. mieszkańcy włączyli się w walkę o niepodległość, wstępując w szeregi odradzającej się armii polskiej.

Na zdjęciu od lewej strony: Franciszek Krawiec, Władysław Starz, Walenty Łukomski – legioniści, brali udział w wojnie z bolszewikami.

11 listopada 1928 roku oddano hołd zagnańszczanom poległym w walkach 1914 -1921, wmurowując za zgodą władz kościelnych, tablicę na ścianie dzwonnicy. Proboszcz parafii ks. Edward Brodowski w piśmie do Kurii Biskupiej uzasadniał: „Parafianie pragnąc uczcić pamięć poległych w 10. rocznicę niepodległości ufundowali dość okazałych rozmiarów tablicę, (która jest już gotowa) i proszą o miejsce na nie. Tłumaczą, że innych budowli murowanych nie ma w parafii i trudno znaleźć odpowiedniejszy punkt”.

Obecnie płyta pamiątkowa znajduje się na południowej ścianie dzwonnicy.

Wspomniane wydarzenie było niezwykle przeżyciem dla mieszkańców. Świadczy o tym odezwa przygotowana z tej okazji:

„Działo się w Zagnańsku dnia 11 listopada 1928 r. w 10. rocznicę odzyskania niepodległości, kiedy na stolicy Piotrowej zasiadał Papież Pius XI. Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej był Ignacy Mościcki – siłom zaś zbrojnym narodu przewodził Marszałek Polski Józef Piłsudski.

My, obywatele Zagnańska i okolicznych wsi, zebrani pod murami swojego kościoła, wspominając w doniosłą 10. rocznicę zmartwychwstania Polski ofiarną krew żołnierzy – ziomków naszych, poległych w wojnach 1914-1921 – za ich wielkie poświęcenie, za ich rany i bohaterską śmierć, oddajemy niespłacony dług prawdziwej wdzięczności i na wieczną rzecz pamiątkę umieszczamy w zachodniej wieży kościelnej kamienną płytę z czerwonej piaskowej skały wyciosaną, kładąc na niej napis:

„1918-1928 // w dniu dziesięciolecia odzyskania niepodległości //wiernym synom Ojczyzny: Władysławowi Kowalskiemu, Stanisławowi Kołodziejczykowi, Franciszkowi Miądzłowi, Antoniemu Czubkowi, Antoniemu Mechowi, Wincentemu Pardole, Jacentemu Gale, Janowi Słoce, Janowi Zimnickiemu //poległym w walkach 1914-1921 // Obywatele”.

Otrzymawszy dziedzictwo serdeczną krwią wiernych żołnierzy odkupione, obiecujemy zarazem pójść naprzód drogami wielkich idei, w szeregach karnej służby zbiorowej. Postanawiamy wykrzesać z serc naszych ogień entuzjazmu dla zgodnej współpracy ku dobru Rzeczypospolitej, iżby nie poszły na marne tęsknoty i walki naszych dziadów, ojców, synów i braci, którzy przelewali krew pod Raclawicami, Maciejowicami i pod Samo-Sierrą i pod Lipskiem, pod Ostrołką i w Olszynie Grochowskiej, na traktach i zagonach walk powstańczych 1863 r., pod Łowczówkiem, Konarami, Rokitną, Radzyminem i Siedlcami.